

⁴⁰ Mar. 7:31-37.

⁴¹ Zie pp. 147-167 voor zijn visie op de behandeling van de bijbelse geschiedenis.

⁴² Zo merkt hij bijv., naar aanleiding van de bruiloft te Kana (Joh. 2:1-11 [pp. 48-52]), op: 'Sommige mensen meenen dat vreugde en aardse genoegen zonde is. Zij denken dat vrome mensen moeten schreien, doch dat is niet zoo. Het aardse genoegen is niet alleen voor de goddelozen. Hier geeft Jezus ons het bewijs, doordat hij op de bruiloft ging; want gepaste vrolijkheid is wel geoorloofd.' (p. 49).

⁴³ Polman liet zijn leerlingen elke week naar aanleiding van de hervertelling een tekst, meest 'van eenen zedekundigen aard' leren (p. 166). In de marge van het handschrift is bij fragment 1 als tekst genoteerd Joh. 5: 25; bij fragment 2 Petr. 1: 17; bij fragment 3 Joh. 6: 68-69. Klaarblijkelijk zijn dit de teksten die door hem opgegeven werden bij het betreffende verhaal.

⁴⁴ Polman is, wat dit betreft, een kind van zijn tijd. In gepubliceerde hervertellingen uit de eerste helft van de negentiende eeuw ontbreekt eveneens een concrete aanduiding van de kwaal.

⁴⁵ De hervertelling is gebaseerd op Mat. 17:1-13; Mar. 9:2-13; Luc. 9:28-36.

⁴⁶ Luc. 9:28.

Hierbij moeten wij nog eene aanmerking maken, namelijk dat wij in Markus Evangelie meer dergelijke uitdrukkingen vinden. Onder anderen vinden wij gewag gemaakt van een doof man welke wel wat ongeloovig was, maar Jezus, zijne vingers in het oor van dezen man stekende, ook zeide hetwelk Markus met de vertaling erbij zegt: 'Ephata.' Dat is: 'Wordt los of geopend,' waarop de man hoorende werd.⁴⁰

Commentaar

Polman prijst in zijn *Handboek*⁴¹ de hervertelling aan als *de* manier om de leerlingen de kennis van de bijbelse geschiedenis bij te brengen. Zij valt verre te prefereren boven het gebruik van een vraag- en antwoordboekje of het in de les lezen van hoofdstukken uit de Bijbel (pp. 150-154). Hervertelling biedt vele voordelen: men 'laat weg, dat min belangrijk is, en staat bij gewichtige gebeurtenissen langer stil,' men 'geeft, door de wijze van verhalen, opheldering aan den tekst,' men 'bindt gebeurtenissen aan elkander, of wijst het verband met elkander aan' (p. 155). Door toon en woordkeuze kan men het karakter van het verhaal tot uitdrukking brengen: 'Is de geschiedenis roerend, dan moet gij dezelve ook op eene roerende wijze trachten voortstellen; is zij vrolijk, dan moet uw verhaal op eenen vrolijken toon zijn' (p. 156). De aandacht van de leerlingen kan vastgehouden worden door de 'verhalen zoo smakelijk te maken als mogelijk is' (p. 156), met gebruikmaking van eenvoudige taal en vermindering van 'straattaal' (p. 157; vgl. ook p. 207). En passant kan de leerlingen een juist beeld van het christelijke leven bijgebracht worden.⁴² De strekking 'betrekkelijk Gods goedheid, bestuur' en de 'blijken van zijn ongenoegen over de ondeugd' kunnen helder in het licht gesteld worden (p. 157; vgl. ook pp. 149, 165-166).⁴³ Dat moet overigens kort geschieden, want 'kinderen houden niet van uitgerekte aanmerkingen of betogen' (p. 157). Hervertelling biedt de mogelijkheid 'ondergeschikte bijzonderheden' en zaken die 'minder leerzaam zijn of niet wel aan kinderen verhaald kunnen worden' onvermeld te laten (p. 162). Tot de laatste categorie rekent hij bijvoorbeeld het verhaal over Lot en zijn dochters (Gen. 19:30-38).

Het aangehaalde fragment voldoet geheel en al aan de door Polman gestelde eisen, ook wat betreft het laatstgenoemde punt. De kwaal waaraan de vrouw leed, die Jezus aanraakte, bloedvloeïing, verzwijgt hij.⁴⁴

Fragment 2: *Verheerlijking van Jezus op den berg* (pp. 167-170)⁴⁵

(167) Zes dagen na deze gebeurtenis – Lukas zegt acht dagen,⁴⁶ omdat hij de dag van het vertrek als mede die der aankomst